

Ældre Sagen

Snorresgade 17-19
2300 København S

Tlf. 33 96 86 86

www.aeldresagen.dk

aeldresagen@aeldresagen.dk

Høringssvar vedr. lovforslag til Lov om ældretilsyn

Ældre Sagen takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. Lov om ældretilsyn.

Samtilsyn

Ældre Sagen har - siden man indførte Ældretilsynet under Styrelsen for Patient-sikkerhed - foreslået, at man skulle sammentænke de to statslige tilsyn på området, henholdsvis det sundhedsfaglige tilsyn og ældretilsynet. Derudover finder Ældre Sagen det positivt, at kommunerne ikke længere skal føre tilsyn med sig selv.

Ældre Sagen har forståelse for behovet for at lægge flere tilsyn sammen. Ældre Sagen er dog bekymret for, at man med den foreslåede model blot udfører tilsynene samtidig i stedet for reelt at gennemføre som et integreret tilsyn med fælles strategi for udvælgelse af enheder, fælles varsling, fælles dataindsamling, tilsynsførende der samarbejder om tilsynsbesøget og fælles afrapportering.

Ældre Sagen havde således gerne set, at man havde lagt det nye ældretilsyn sammen med det sundhedsfaglige tilsyn, der udføres af Styrelsen for Patientsikkerhed.

Tilsyn bør også omfatte helhedsplejen

Ifølge høringsudkastet omfatter samtilsynene kun plejehjemmene og ikke hele helhedsplejen.

Ældre Sagen vil opfordre til, at samtilsynene også omfatter midlertidige pladser, akutpladser og hjemmeboende ældre - særligt når tilsynene i første omgang blot omfatter ældretilsynet, det sundhedsfaglige tilsyn og arbejdstilsynet.

Lærende tilgang – også på tværs af ældretilsynene

Ældre Sagen er positiv overfor, at tilsynene skal lægge mere vægt på en lærende tilgang, og at flere tilsyn foretages reaktivt.

Ældre Sagen finder det afgørende, at der sikres læring på tværs, så kvaliteten af tilsynene hele tiden udvikles.

Mediatorfunktion

Ældre Sagen finder det positivt, at der er en tæt sammenhæng med Sundheds-

styrelsens rejsehold, og at enheder, der ved tilsyn viser sig at have omfattende kvalitetsudfordringer, bør tilbydes en opfølgende indsats, så en forbedring understøttes.

Ældre Sagen finder det ligeledes afgørende, at der etableres en form for ”mediator funktion”, hvor tilsynsfunktionen eller Sundhedsstyrelsens rejsehold kan mediere i konkrete konfliktsituationer mellem ældre/pårørende og personale. En sådan medierende funktion vil give mere tryghed for både ældre, medarbejdere og pårørende.

Varsling af tilsyn

Ældre Sagen mener, at tilsyn bør foregå med den korteste mulige varslingsperiode. Udgangspunktet skal være borgerens hverdag, hvor tilsynet bør få indblik i, hvordan trivsel og dagligdagen er for den enkelte ældre, for dem der kommer på besøg, og for dem der arbejder der. Tilsynet bør se på, om der er tryghed, kontinuitet og sammenhæng. Tilsynet skal bedst muligt afspejle det levede liv og ikke en forstilt og sminket virkelighed eller rent papirarbejde.

Vi ser derfor gerne, at tilsynene kommer oftere og med kortest mulig varslingsperiode. Ældre Sagen har dog forståelse for, at tilsynet skal varsles med henblik på at sikre, at ex ledelsen er på arbejde den pågældende dag.

Der bør som minimum være tilsyn en gang årligt

Der er i lovforslaget som udgangspunkt lagt op til tilsyn hvert 5. år med mulighed for flere besøg ved bekymringshenvendelser mv.

Tidligere har kommunerne foretaget mindst ét uanmeldt tilsynsbesøg om året i plejeboliger, plejehjem mv. Derudover har Styrelsen for Patientsikkerhed ført et årligt ældretilsyn med 10 pct. af alle relevante enheder på ældreområdet. Styrelsen har udvalgt enhederne på baggrund af en risikovurdering og stikprøver. Ligesom Styrelsen for Patientsikkerhed har først sundhedsfagligt tilsyn med 10 pct. af behandlingsstederne. Tilsynene reduceres således væsentligt med den nye model for ældretilsyn og besparelserne på det sundhedsfaglige tilsyn.

Ældre Sagen er stærkt bekymret over dette. Vi finder det kritisabelt at reducere tilsynene i en periode, hvor der er stor udskiftning af medarbejderne på området, mangel på arbejdskraft, og hvor man skal arbejde på en anden måde.

Ældre Sagen mener, at tilsynene har en vigtig funktion ift. kvalitetsudvikling, hvor tilsynene er med til at skabe læring mellem enheder. Ligesom tilsynet gerne skal sikre kvaliteten i de social- og plejefaglige indsatser. Ældre Sagen finder ikke en modsætning mellem en kontrol- og en læringsbaseret tilgang i tilsynene. Det væsentlige er, at tilsynet opleves som meningsfyldt, og at opgaveløsningen i hverdagen styrkes som følge af tilsynet.

Ældre Sagen mener således, at der minimum én gang om året skal foretages tilsyn med alle enheder i ældreplejen.

Vurdering af kvalitet i helhedsplejen

I §9 beskrives det, at ældretilsynet skal vurdere kvaliteten i helhedsplejen ud fra temaerne:

1. Den ældres selvbestemmelse
2. Tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse
3. Et tæt samspil med de pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund.

Ældre Sagen kan være bekymret for, hvilket grundlag der skal føres tilsyn på, da lovteksten til ny ældrelov i sin nuværende form er uklar med hensyn til selvbestemmelse, kontinuitet, samarbejde med og støtte til pårørende samt retssikkerhed som fundamentale grundelementer. Vi er bekymrende for, at begrebet 'selvbestemmelse' ikke uddybes nærmere, til trods for at det er nyt begreb i lovgivningen og vil være et målbart parameter ved fremtidige tilsyn.

Ældre Sagen frygter, at udeladelser og uklarheder vil forhindre, at de gode intentioner om en forbedret hjælp og pleje til svækkede ældre kan blive realiseret.

Ældre, som ikke selv kan give udtryk for egne behov og ønsker, er umiddelbart ikke sikret adgang til denne støtte efter ældreloven. Det er således uklart, hvordan selvbestemmelsesretten efter ældreloven konkret skal realiseres i praksis. Det gælder ikke mindst for ældre med demens, som kan have svært ved at overskue og forstå egne behov for hjælp og støtte i hverdagen. Ældre Sagen finder det således afgørende, at der føres tilsyn med, at medarbejderne har de rette kompetencer til at bistå svækkede ældre, herunder ældre mennesker med demens med deres ret til selvbestemmelse.

Ligeledes er vi bekymrede for, at der i forbindelse med tilsyn umiddelbart ikke skal foretages tilsyn med, hvordan man i ældreplejen arbejder med forebyggelse, genoptræning og rehabilitering, der har til formål at styrke ældre, fysisk, mentalt og socialt, da dette heller ikke fremgår af lovteksten.

Ældre Sagen finder det derfor positivt, at det fortsat vil være en kommunal opgave at føre tilsyn med og følge op på, om borgerne får den hjælp, der er truffet afgørelse om, og at hjælpen svarer til borgernes aktuelle behov, herunder om den enkelte borger kan varetage den valgte ordning.

Det nye ældretilsyn vil medføre store forandringer. Ældre Sagen vil derfor opfordre til, at myndighederne løbende evaluerer, om ældretilsynet opfylder sit formål med at sikre læring, kvalitet og forebygge omsorgssvigt.

Ældre Sagen ser frem til en kommende proces med at udfolde tilsynsparametrene og bidrager gerne i dette arbejde med at sikre brugerperspektivet.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør